

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVI. — Wydana i rozesłana dnia 25. czerwca 1908.

Treść: (№ 114—117) 114. Rozporządzenie, którem dozwala się używania książęco Lichtensteińskich krajowych monet złotych do zapłaty cel. — 115. Rozporządzenie, dotyczące dopuszczenia książęco Lichtensteińskich krajowych monet do zapłat uiszczanych w urządach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz. — 116. Rozporządzenie, którem wydaje się przepisy co do przemysłowego prowadzenia przedsiębiorstwa w kamieniołomach i kopalniach gliny, piasku oraz szutru. — 117. Rozporządzenie, którem w wykonaniu artykułu X., l. 3. ustawy z dnia 25. października 1896 ustanawia się na rok 1908. wysokość opustu z podatku gruntowego i budynkowego, tudzież sumę ogólną podatku zarobkowego i stopę podatkową dla przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, a wymienionych w § 100., ustęp 1. i 5. przytoczonej ustawy.

114.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 6. maja 1908.,

którem dozwala się używania książęco Lichtensteińskich krajowych monet złotych do zapłaty cel.

§ 1.

W porozumieniu z rządem królewsko węgierskim zarządza się na zasadzie art. XVII. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906., Dz. u. p. Nr. 20. i z odwołaniem się na § 20. przepisu wykonawczego do tej ustawy z dnia 21. lutego 1906., Dz. u. p. Nr. 22., iż przy uiszczaniu cel łącznie z dodatkami celnymi i należnością wagową należy przyjmować w wypłatach także książęco Lichtensteińskie krajowe monety złote po 20 K i po 10 K. a to w ich wartości imiennej.

Minimalną wagę monet tych ustanawia się na 6-74 g przy pojedynczych sztukach dwudziestokoronowych a na 3-37 g przy pojedynczych sztukach dziesięciokoronowych, względnie na 3-370 g przy całych partyach (po 500 sztuk dwudziestokoronowych lub po 1000 sztuk dziesięciokoronowych).

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Korytowski wlr.

Fiedler wlr.

Ebenhoch wlr.

115.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwem handlu i Ministerstwem kolei żelaznych z dnia 6. maja 1908.,

dotyczące dopuszczenia książęco Lichtensteińskich krajowych monet do zapłat uiszczanych w urządach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz.

Na zasadzie § 13., III. części rozporządzenia cesarskiego z dnia 21. września 1899., Dz. u. p. Nr. 176., dopuszcza się książęco Lichtensteińskie

krajowe monety złote po 20 K i po 10 K oraz monety srebrne po 5 K i po 1 K, począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, do zapłat uiszczanych w urzędach celnych, podatkowych, pocztowych i w kasach c. k. kolei państwowych w powiatach sądowych Feldkirch i Bludenz.

Wymienione urzędy przyjmować mają monety te w ich wartości imiennej w miejsce krajowych środków płatniczych waluty koronowej, atoli przy zapłacie ceł monety srebrne jedynie tylko na wyrównanie należności celnych poniżej 10 K, względnie reszt poniżej tej granicy, zresztą zaś przyjmować mają przy każdej poszczególnej zapłacie sztuki pięciokoronowe aż do maksymalnej wysokości 250 K, a sztuki jednokoronowe aż do maksymalnej wysokości 50 K.

Korytowski wlr.

Derschatta wlr.

Fiedler wlr.

116.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych z dnia 29. maja 1908.,

którem wydaje się przepisy co do przemysłowego
prowadzenia przedsiębiorstwa w kamieniołomach
i kopalniach gliny, piasku oraz szutru.

§ 1.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia obowiązują dla wszystkich kamieniołomów, które eksploatuje się w sposób przemysłowy za pomocą robót na powierzchni ziemi, a odnoszą się analogicznie także do kopalń gliny, piasku i szutru, eksploatowanych w sposób przemysłowy na powierzchni.

Roboty odkrywcze.

§ 2.

W kamieniołomach oraz w kopalniach gliny, piasku i szutru musi się przed rozpoczęciem wydobywania materiału uprzątnąć istniejący nadkład, tudzież materiał zwietrzały lub nienadający się do użytku, który leży nad materiałem przeznaczonym do wydobywania.

Roboty odkrywcze należy stale kontynuować odpowiednio do postępów w wydobywaniu materiału.

§ 3.

Między podnożem warstwy odkrywczej a górnym brzegiem kopaliny, odkrytej celem odbudowy, musi się pozostawić wolną przestrzeń, której szerokość

kość powinna wynosić, o ile rozchodzi się o sypkie warstwy ziemi i piasku, połowę wysokości nadkładu, a najmniej 1 m; jeżeli wysokość nadkładu wynosi więcej jak 6 m, natenczas wystarczy przestrzeń wolna o szerokości 3 m.

§ 4.

Nadkład odbudowywać należy stosownie do naturalnego kąta usypu odnośnego materiału.

Jeżeli nadkład jest tak znaczny, a jego materiał składowy takiej jakości, iż przy zwyczajnym usypie może nastąpić zwałenie się materiału wskutek wpływów zewnętrznych (wstrząśnienia przy rozsadzaniu, oddziaływania opadów atmosferycznych lub tym podobnych przyczyn), natenczas musi się go odbudowywać piętrami. Jeżeli materiał, który ma być odbudowany, jest syпки, natenczas należy położyć w sposób powyższy już wówczas, gdy miąższość nadkładu wynosi 6 m.

§ 5.

Wysokość i szerokość poszczególnych pięter odkrywczych musi być z uwzględnieniem jakości materiału tak ustosunkowana, aby można było skutecznie zapobiedz staczaniu się lub spadaniu materiału z jednego piętra na drugie.

Pomiędzy poszczególnymi piętrami należy urządzić połączenie, po którym można przechodzić.

Piętrom należy nadać spadzistość, odpowiadającą trwałości materiału.

§ 6.

Odbudowę warstwy odkrywczej musi się dokonywać z góry na dół. Podkopywanie stromych ścian dozwolone jest tylko wyjątkowo, jeżeli z powodu jakości materiału (n. p. gdy ziemia jest zamrznięta) zachodzi niezbędna potrzeba prowadzenia odbudowy w ten sposób, iż odrywa się materiał przez podkopanie go i rozłupanie klinami. Można podkopywać tylko ściany, których wysokość nie przenosi 2 m i to tylko tak małymi partjami, aby odkopanie mogło być dokonane z boku. Przytem musi się pozostawić po obu stronach słupy podporowe, których przekopanie może być przedsięwzięte dopiero bezpośrednio przed rozłupaniem klinami i to również tylko z boku.

Dopiero po ukończeniu podkopania i po oddaleniu się robotników z obszaru zagrożonego zasypaniem można odłamywać materiał zapomocą klinów wbijanych z góry. Odłamywany klinami materiał może być uprzątnięty dopiero wówczas, gdy nie należy już obawiać się dalszego spadania materiału.

§ 7.

Jeżeli podkład odkrywczy okazuje skłonność do osuwania się, natenczas należy zbudować na po-

zostawionym pasie ochronnym między podnóżem odkrywki a górnym brzegiem wydobywanego materiału ścianę ochronną z ziemi, kamieni, plecionki lub ze słupów. W terenie osuwającym się należy dalej nadać stokom odpowiednio słabe pochylenie, a piętra względnie stopnie urządzić tak, aby były odpowiednio niskie i dostatecznie szerokie. Jeżeli nie można kontynuować dalszej odbudowy nadkładu i jeżeli odbudowana ściana odkrywki jest wskutek tego przez dłuższy czas pozostawiona na powierzchni, natenczas należy w terenie grożącym niebezpieczeństwem postarać się o odpowiednie odwodnienie powierzchni osuwającej się.

Jeżeli nadkład składa się z materiału niepewnego, wówczas musi się po większych opadach atmosferycznych oraz w razie odwilży usunąć na czasie masy słabo umocowane i grożące niebezpieczeństwem, zwłaszcza w tych wypadkach, w których przypuszcza się istnienie powierzchni osuwającej się lub w których istnienie jej stwierdzono.

§ 8.

Odbudowę nadkładu można posunąć tylko tak daleko, aby między granicami gruntów sąsiednich a górnym brzegiem odbudowy pozostał wolny, nie przeznaczony do eksploatacji pas ochronny odpowiedniej szerokości, którą oznaczy władza przemysłowa.

Władza przemysłowa winna przytem zwrócić szczególną uwagę na znajdujące się w pobliżu połączenia kolejowe, rzeki, gościńce, drogi publiczne lub gęsto uczęszczane drogi prywatne, oraz na budowle stojące w bliskości.

Ściana odgraniczająca od pasu ochronnego musi być wykonana tak, aby stosownie do poprzedzających przepisów otrzymała odpowiednie nachylenie; nie może ona nigdy być odbudowywana pionowo. Jeżeli materiał jest niepewny, należy obsadzić ścianę odgraniczającą wikliną, obłożyć ją darniną lub zabezpieczyć w inny odpowiedni sposób.

§ 9.

Przy zakładaniu hałd musi się zachować naturalny kąt spadziści, odpowiadający odbudowywanemu materiałowi.

Podnóże hałdy musi być odpowiednio oddalone od granic obcych gruntów. Jeżeli ma się założyć hałdy przy połączeniach kolejowych, komunikacjach publicznych lub rzekach, natenczas winna władza przemysłowa oznaczyć w razie potrzeby wymiar tej odległości.

Należy postarać się w odpowiedni sposób o odprowadzenie wód opadowych z hałd.

Wydobywanie materiału.

§ 10.

Odbudowę kopalni należy prowadzić zawsze z góry na dół i to z reguły w formie teras lub stopni.

Władza przemysłowa winna oznaczyć w przybliżeniu wysokość i szerokość teras i stopni, uwzględniając geologiczne właściwości odbudowywanego terenu, inne stosunki lokalne i rodzaj przedsiębiorstwa.

Za prawidło należy przytem przyjąć, iż przy materiale zbitym i ułożonym w grubszych warstwach można urządzić wyższe terasy z ścianami wyrąbywanymi w kształcie stopni, podczas gdy przy materiale poprzerzynanym szczelinami i ułożonym w cienkich warstwach należy zastosować odbudowę za pomocą niskich teras lub zwyczajną odbudowę stopniami.

Wysokość i szerokość stopni należy oznaczyć tak, aby ściany odbudowy otrzymały pochylenie, odpowiadające właściwości materiału. W każdym razie należy zachować taką szerokość berm, aby na wypadek niespodziewanego osunięcia się materiału poza podnóże naturalnej jego spadziści, pozostała jeszcze na bermie przestrzeń wolna w rozmiarze co najmniej 1 m.

§ 11.

W razie urządzenia miejsc roboczych na terasach musi się zastosować ich szerokość do potrzeb przedsiębiorstwa, zwłaszcza jeżeli ma się wydobywać i obrabiać wielkie bryły lub założyć urządzenia transportowe albo jeżeli miejsca robocze mają być założone ponad sobą.

Przy urządzeniu teras i stopni należy postarać się o to, aby można było bezpiecznie przechodzić z jednego stopnia odbudowy na drugi. W tym celu należy urządzić odpowiednie schody lub umieścić liny do spinania się. Liny te muszą być silnie przy mocowane poza brzegiem usypu. W rozległych przedsiębiorstwach musi się założyć kilka lin, a to w odległości mniej więcej 50 m od siebie.

§ 12.

Jeżeli ściany kopalni lub kopalni zawierają tylko w pewnych częściach materiał przydatny, tak iż tylko te części, nadające się do wykorzystania, mają uleż odbudowaniu, natenczas można nie ruszać części nieprzydatnych jedynie wówczas, jeżeli warstwy, które mają być pozostawione, są odpowiednio silne i nie grożą zwaleniem się.

§ 13.

Inny rodzaj odbudowy, niż odbudowa stopniami lub terasami (§ 10.), dopuszczalny jest jedynie wyjątkowo i to tylko wówczas, jeżeli roz-

chodzi się o odbudowę skał, które albo z powodu naturalnego ułożenia albo z powodu nieznaczej wartości materiału, dającego się użyć jedynie jako szuter lub kamień łamany, warto odbudowywać tylko wtedy, jeżeli można naraz zwalić całe ściany materiału. Ten rodzaj odbudowy dopuszczalny jest w obu wypadkach tylko przy skałach mocnych i nie poprzerzynanych rozpadlinami.

Odbudowę należy wówczas przeprowadzić albo przez podkopianie ścian i rozsądzenie pozostawionych przy tem słupów podporowych albo przez rozbicie za pomocą min komorowych.

§ 14.

Jeżeli zwala się całe ściany przez podkopianie, natenczas należy podkopianie przeprowadzić w ten sposób, iż pozostawia się całkiem mocne i odpowiednio grube słupy podporowe, oraz podstawia w odpowiednim czasie i jeszcze przed opadnięciem ściany podpory, których ilość i grubość musi być zastosowana do rozmiarów ściany kamiennej. Otwory na miny służące do zwalania słupów podporowych należy wywiercić już w czasie robót podkopowych w miarę ich postępu.

Robotnikom, zajęтым na obszarze podkopywanym, tudzież przy ładowaniu i przewożeniu wydobywanego materiału, należy wskazać, w jakim kierunku mają w razie niebezpieczeństwa uchodzić. Przed ścianą skały i obszarem, na który ona przypuszczalnie w razie zwalania padnie, należy zatrudnić jak najmniejszą ilość robotników.

Po każdym rozsądzeniu powinno się zbadać stan ściany skały i przestrzeni objętej podkopem, a dopiero potem usuwać wydobyty materiał.

Jeżeli podkopianie postąpiło dość daleko, natenczas należy ostatnie miny założone przy pędzeniu chodnika tudzież miny w słupach podporowych równocześnie nabić i zapalić.

Jeżeli ściana nie zwali się po zburzeniu słupów podporowych, natenczas należy ją obserwować przez pełne 24 godzin, a dopiero potem można przystąpić do badania. Do ściany będącej w ruchu nie można zbliżać się, a przestrzeń zagrożoną w razie runięcia ściany należy zamknąć. Po każdym zwaleniu ściany powinno się zbadać wytrzymałość przyległych skał a od świeżych powierzchni wylomu oderwać rozluźnione części.

§ 15.

Miny komorowe można zakładać tylko tam, gdzie wykluczona jest obawa, aby komunikacje publiczne, drogi i obce przedmioty mogły być zagrożone wskutek wstrząśnięć. W każdym razie należy zakładać miny komorowe w ten sposób, aby spadająca ściana mogła ile możności uleść odłamaniu aż do pewnej naturalnej płaszczyzny łupli-

wości. Sztolnie dostępne nie mogą być zakładane w kierunku prostym, a po naładowaniu komory należy je zamurować.

Przedsiębiorca winien w należytem czasie donieść władzy przemysłowej o każdym rozsądzaniu, które ma nastąpić za pomocą min komorowych.

§ 16.

Podkopywanie ścian skały celem ich oderwania za pomocą klinów jest wzbronione.

§ 17.

Przy szramowaniu przedsiębioranem w łupliwych masach skalnych należy postarać się o podparcie szramowanych ścian.

§ 18.

Przy odbudowie ścian odgraniczających należy urządzić stopnie o bermach przynajmniej tak szerokich, aby usuwanie rozluźnionych mas materiału dało się łatwo wykonać.

Ściany odgraniczające muszą otrzymać odpowiednie nachylenie.

Pionowe odbudowywanie ściany odgraniczającej dopuszczalne jest jedynie wówczas, jeżeli materiał jest tak jednolity i zbity tudzież tak ułożony, iż nie należy bynajmniej obawiać się runięcia, tudzież jeżeli żadne względy publiczne nie przemawiają przeciw takiej odbudowie.

§ 19.

Niebezpieczne miejsca w kamieniołomach i kopalniach należy zamknąć i oznaczyć tablicami ostrzegającymi, umieszczonemi w odpowiednich punktach.

§ 20.

W kamieniołomach i kopalniach położonych na stokach gór w ten sposób, iż woda z topniejącego śniegu i z opadów atmosferycznych odpływa w kierunku łomu lub kopalni, przez co nastąpić może zwalenie się materiału, należy zarządzić odpowiednie środki ostrożności.

§ 21.

Dla zabezpieczenia ludzi i zwierząt od spadnięcia należy kamieniołomy i kopalnie ogrodzić w sposób bezpieczny.

Rodzaj ogrodzenia winien być zastosowany do położenia miejsca eksploatacji i jego okolicy.

Roboty przy rozsądzaniu.

§ 22.

Co do posiadania środków wybuchowych, oraz palników o znacznej sile wybuchowej i prepara-

tów wybuchowych, tudzież ich przechowywania, umieszczania na składzie, opakowania i użycia przez strzegać należy postanowień rozporządzenia ministerialnego z dnia 2. lipca 1877., Dz. u. p. Nr. 68., w brzmieniu zmienionem rozporządzeniem ministerialnem z dnia 22. września 1883., Dz. u. p. Nr. 156., tudzież przepisów rozporządzeń ministerialnych z dnia 4. sierpnia 1885., Dz. u. p. Nr. 135., z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 95. i z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 96., jakoteż wszystkich przepisów, które w tym kierunku będą ewentualnie jeszcze wydane.

§ 23.

Do rozsadzania używać należy środków wybuchowych nie w stanie luźnym, lecz w postaci nabojów; wyjątek stanowią tylko strzały komorowe.

§ 24.

Miny wiercone należy zakładać w ten sposób, aby ładunek znajdował się w zwartej skale. Strzały założone w płaszczyznach naturalnej lupliwości dopuszczalne są tylko przy skałach bardzo zbitych celem oderwania wielkich brył kamiennych.

§ 25.

Przeddawki nie powinny wynosić mniej, niż połowę głębokości wywierconego otworu. Oddalenie dwóch min założonych w tej samej ścianie musi przy oddzielnem odpalaniu wynosić przynajmniej tyle co przeddawka, a przy równoczesnem odpaleniu przynajmniej tyle co półtorej przeddawki.

§ 26.

Wysokość ładunku nie może przekraczać jednej trzeciej części głębokości wywierconego otworu. Ilość ładunku należy tak ograniczyć, aby wskutek wybuchu nastąpiło jedynie rozluźnienie skał. Musi się zawsze dążyć do tego, aby rozrzucone odłamów ograniczało się na jak najmniejszą przestrzeń.

§ 27.

Miny wiercone, przygotowane do strzału należy przykryć faszynami, workami piasku, gałęziami itd., ułożonemi pojedynczo, a ewentualnie stosownie do siły naboju także na krzyż w kilku warstwach po nad sobą, a to w tym celu, aby zapobiedz rozrzuconiu odłamów; nakrycia tego nie można nigdy obciążać kamieniami.

§ 28.

Lont przy każdym strzale musi być tak długi, aby zapewniony był dostateczny czas palenia się, w ciągu którego ludzie zajęci podpaleniem mogliby się schronić.

§ 29.

Po przygotowaniu miny wierconej do strzału winien wyznaczony w tym celu dozorca dać przepisany znak, a robotnicy mają się oddalić do schronisk (warni), które należy naprzód wskazać. Dopiero wówczas można podpalić miny.

Przy strzałach komorowych można dopiero po upływie 15 minut nabić ponownie wywiercony otwór.

Jeżeli poszczególne strzały zawiodły, natenczas nie wolno opuszczać schronisk przed upływem kwadransa. Strzały, które zawiodły, należy oznaczyć jako takie.

§ 30.

Przy użyciu podpalania elektrycznego winien podkopnik, który nabija strzały tudzież zakłada i łączy przewody drutowe, nosić przy sobie korbę maszynki służącej do zapalania i założyć ją na wał korbowy dopiero bezpośrednio przed odpaleniem strzałów. Zaraz po zapaleniu należy wyłączyć druty przewodnie w sposób zupełnie bezpieczny.

§ 31.

Jeżeli kamieniołomy leżą w pobliżu komunikacji publicznych, natenczas winna władza przemysłowa, stosownie do istniejących warunków lokalnych, po porozumieniu się z odpowiednimi, w danym razie właściwymi władzami, postarać się o odpowiednie zamknięcie dotyczących komunikacji w czasie rozsadzania.

Przytem należy dokładnie oznaczyć punkty końcowe przestrzeni, która ma być zamknięta.

§ 32.

Jeżeli rozechodzi się o zamknięcie dróg, natenczas winni dwaj robotnicy z czerwonymi chorągiewkami iść przed rozpoczęciem rozsadzania od środka przestrzeni, która ma być zamknięta, ku obu jej punktom końcowym i wzywać przechodniów do szybkiego opuszczenia drogi a po zupełnem opróżnieniu przestrzeni dać umówione sygnały kierownikowi rozsadzania. Te posterunki strażnicze winny tak długo pozostać na końcowych punktach przestrzeni zamkniętej, dopóki nie sygnalizowano ukończenia rozsadzania.

Także w kopalniach, nie leżących przy komunikacjach publicznych, należy zapowiadać rozsadzanie za pomocą odpowiednich sygnałów głosowych, aby osoby, znajdujące się w pobliżu kopalni, mogły się dość wcześniej oddalić. Znaczenie tych sygnałów głosowych należy objaśnić za pomocą wpadających w oczy i trwałych tablic ostrzegawczych, umieszczonych przy drogach dostępowych.

§ 33.

Władza przemysłowa winna oznaczyć porę rozsądzań stosownie do rozległości przedsiębiorstwa i stosunków komunikacyjnych w okolicy kamieniołomu. Przytem należy zawsze dbać o to, aby komunikacje publiczne nie były zamykane dłużej, jak przez kwadrans bez przerwy.

§ 34.

Do rozsądzań, to jest do nabijania, owałowania i zapalania min, można używać jedynie nader doświadczonych i pewnych robotników.

Robotników zajętych przy minach należy zawsze utrzymywać w ewidencji w osobnym spisie, który ma być złożony w dostępnym miejscu przedsiębiorstwa.

Osobne przepisy dla ochrony życia i zdrowia robotników.

§ 35.

Miejsca robocze na spodzie łomu (kopalni) i na terasach należy tak założyć i urządzić, aby zajęci tam robotnicy byli zabezpieczeni przed staczaniem się materiału.

§ 36.

Drogi do przewozu i tory należy zakładać w odpowiedniej odległości od brzegów skarp. Drogi, prowadzące w kopalni do miejsc roboczych, nie mogą być założone na terenie, który może osuwać się. Na stromych brzegach i mostach należy je zabezpieczyć poręczami lub linami. Należy unikać zbyt silnych spadzistości i nagłych zmian spadku tudzież gwałtownych krzywizn.

Na torach, przechodzących blisko miejsc roboczych lub obok urwisk, tudzież na torach, które nie znajdują się w położeniu utwierdzonym i bezpiecznym, można toczyć wózki w ogóle tylko w taki sposób, aby każdej chwili można je było zaraz zatrzymać.

§ 37.

Ruch wózków własnym ciężarem może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli one zaopatrzone są hamulcami, dającymi się łatwo użyć i działającymi bezpiecznie; wózki, przy których można hamulec wprawiać w ruch z samego wózka, muszą być zaopatrzone w pomost do stania.

Wózki odstawione należy zabezpieczyć przed stoczeniem się przez przyciągnięcie hamulców lub podłożenie kółców hamulcowych.

Sprzęganie wózków nie może być nigdy przedsięwzięte w czasie jazdy.

§ 38.

Wózki do przechylania muszą być zaopatrzone w bezpieczne zamknięcia, dające się obsługiwać bez niebezpieczeństwa.

§ 39.

Zwrotnice i pomosty do przesuwania muszą mieć odpowiednie urządzenia, pozwalające ustalenia ich w właściwym położeniu.

§ 40.

Przenośne pomosty do zsuwania materiału muszą być odpowiednio silnie zbudowane i podobnie jak inne równie pochyłe, przeznaczone do transportu wydobytego materiału, urządzone w ten sposób, aby zsuwane kawałki materiału nie przewracały się i aby wypadanie lub wyskakiwanie ich nie mogło mieć miejsca.

§ 41.

Użycie pomostów wiszących dopuszczalne jest jedynie wyjątkowo w kamieniołomach, a to przy skałach wypróbowanych i stałych i tylko wówczas, jeżeli pomosty mają bezpieczną konstrukcję i bezpieczne przytwierdzenie.

Maksymalną ilość robotników, których można dopuścić na rusztowanie wiszące, i najniższą dozwoloną grubość lin należy zaznaczyć na rusztowaniach wiszących w sposób trwały i czytelny.

Każda dźwigarka musi być zaopatrzona w zapadkę i hamulec, a każdy tryb zębaty musi być przykryty pokrywami ochronnymi.

Każde rusztowanie wiszące należy przez odpowiednie urządzenia zabezpieczyć przed kołysaniem się.

§ 42.

Żorawie i dźwigarki należy opatrzyć zapadkami i taśmami hamulcowymi lub innemi urządzeniami do hamowania, działającymi bezpiecznie. Jeżeli ciężar ma być spuszczały o własnej sile, natenczas należy, w razie istnienia dwojakiego biegu, umieścić zapadkę, zapobiegającą automatycznemu włączaniu się biegu szybkiego.

Żorawie przesuwane, na których mieści się ich obsługa, powinny mieć odpowiednio pewne i zabezpieczone pomosty lub galerye, chroniące ludzi i materiał przed spadnięciem. Wszystkie dostępne tryby kół zębatych należy zakryć.

Na każdym żorawiu należy wyraźnie zaznaczyć jego wytrzymałość w kilogramach.

Wytrzymałość i bezpieczne funkcjonowanie wszystkich, w użyciu będących części składowych tych maszyn dźwigających powinno się badać co najmniej raz na rok, przyczem zastosować należy do żoraw, służących do podnoszenia ciężarów do 25 ton włącznie, obciążenie próbne wyższe

o 25 procent, podczas gdy obciążenie próbne zórawi o wyższej wytrzymałości wynosić ma o 10 procent więcej niż ciężar użyteczny. Przeprowadzenie prób należy wciągać do zapisków.

§ 43.

Pochylnie należy przy pomocy odpowiednich urządzeń, wózków podkładowych, zamków na pochylniach, podwójnych lin, przyrządów chwytających itd. urządzić w ten sposób, aby osoby znajdujące się u dołu nie mogły być zagrożone przez staczające się wózki. Przyrządy do hamowania winny być tak urządzone, aby hamulec w stanie spoczynku był zamknięty, a dopiero przy rozpoczęciu jazdy musiał być otwierany (hamulec do popuszczania).

§ 44.

Drabiny drewniane powinny być sporządzone z materiału zdrowego i wytrzymałego; szczeble mają być wprawione nieruchomo do drągów drabiny; deszczułki lub listwy przybite gwoździami nie mogą służyć jako stopnie.

Drabiny będące w użyciu należy tak ustawiać, aby szczeble dość daleko odstawały od ścian.

§ 45.

Jeżeli robotnicy pracują na brzegu stromego urwiska lub na stromych skarpach, natenczas muszą być przywiązani linami lub co najmniej mieć do rozporządzenia linę bezpieczeństwa w takiej odległości, by mogli jej się chwycić. Liny, służące do umocowania, muszą być bezpiecznie przytwierdzone.

§ 46.

Robotników, którym z powodu ich zajęcia grozi możliwość uszkodzenia oczu przez odłamki, należy zaopatrzyć w okulary lub daszki ochronne. Dla zabezpieczenia innych robotników powinny być w razie potrzeby urządzone ściany lub sieci ochronne.

§ 47.

Przy każdym przedsiębiorstwie, zatrudniającym pięciu lub więcej robotników, musi istnieć schronisko, obejmujące przynajmniej leże i urządzenie do mycia się. Jeżeli przedsiębiorstwo utrzymuje się w ruchu także podczas miesięcy zimowych, natenczas należy schronisko to urządzić tak, aby mogło być ogrzewane.

§ 48.

W każdym przedsiębiorstwie muszą znajdować się środki potrzebne do niesienia pierwszej pomocy (opatrunki, środki do zatamowania krwi, do pokrzepienia, dezynfekcyi itd. tudzież środki transportowe);

organy nadzorcze i pewna część robotników musi być obznajomiona z ich użyciem.

§ 49.

W każdym przedsiębiorstwie należy postarać się o to, aby woda do picia i do mycia była pod ręką.

§ 50.

W każdym przedsiębiorstwie powinny być urządzone odpowiednie wychodki z uwzględnieniem liczby zatrudnionych tam osób.

§ 51.

W czasie gęstej mgły należy zastanowić roboty odkrywcze i wydobywcze.

§ 52.

Osób, o których wiadomo, iż cierpią na padaczkę, kurcze, przemijające napady nieprzytomności, zawrót głowy, głuchotę lub na inne słabości albo wady cielesne w tym stopniu, iż wskutek tego byłyby narażone na szczególne niebezpieczeństwo przy robotach przedsiębioranych w miejscach wydobywania materiału, nie można używać do robót tego rodzaju. Pijanych należy w ogóle usunąć od pracy. Kobiet wysoce brzemiennych nie można zatrudniać.

§ 53.

W razie jeżeli w przedsiębiorstwie zdarzy się wypadek, należy zaraz postarać się o pomoc lekarską.

§ 54.

Właściciel przedsiębiorstwa lub osoba, wyznaczona przez niego w tym celu, winni codziennie obejść miejsca robocze przed każdorazowym rozpoczęciem robót, a nadto po odwilży i po deszczu, tudzież gdy zaczną się mrozy, dalej po większych rozsadzaniach, a wreszcie przed ponownym podjęciem przedsiębiorstwa po dłuższej przerwie, i to w razie potrzeby kilkakrotnie; jeżeli zachodzi obawa zwalenia się skał należy natychmiast zarządzić potrzebne środki zapobiegawcze a ewentualnie zastanowić ruch w miejscach zagrożonych.

Postanowienia końcowe.

§ 55.

W kilku stosownych i łatwo dostępnych miejscach kopalni należy przybić trwale krótki wyciąg, obejmujący najważniejsze postanowienia tego rozporządzenia tudzież rozporządzeń powołanych w § 22. Wyciąg ten obejmować ma w szczególności postanowienia §§ 6., 14., 19., 29., 30., 36., 37., 45., 51. i 53. niniejszego rozporządzenia, tudzież §§ 54.,

55., 58., 59., 64., 65., 66., 68., 108., 109., 110., 111., 112., 113. i 115. rozporządzenia ministerjalnego z dnia 2. lipca 1877., Dz. u. p. Nr. 68., w brzmieniu rozporządzenia ministerjalnego z dnia 22. września 1883., Dz. u. p. Nr. 156., § 7. rozporządzenia ministerjalnego z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 95., wreszcie §. 3, rozporządzenia ministerjalnego z dnia 19. maja 1899., Dz. u. p. Nr. 96. Każdemu robotnikowi przyjętemu do pracy należy osobno zwrócić uwagę na to ogłoszenie.

§ 56.

Postanowienia rozporządzenia tego mają zastosowanie do przedsiębiorstw na powierzchni, określonych w § 1. niniejszego rozporządzenia i to zarówno do tych, które już istnieją, jak i tych, które mają być dopiero urządzone (na nowo założone lub zmienione), z tem ograniczeniem, iż takie postanowienia rozporządzenia tego, które wymagają zmiany urzędzeń w przedsiębiorstwach już prawomocnie koncesyonowanych, mają być stosowane tylko o tyle, o ile im nie sprzeciwiają się ewentualne prawa, nabyte w danym razie wskutek koncesyi.

§ 57.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą, o ile nie podpadają pod postanowienia powszechnych ustaw karnych lub postanowienia ordynacyi przemysłowej, w myśl rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30. września 1857., Dz. u. p. Nr. 93., grzywnami od 2 do 200 koron lub aresztem od 6. godzin do 14 dni.

§ 58.

Rozporządzenie niniejsze nabiera zaraz mocy obowiązującej.

Bienert wlr.

Fiedler wlr.

117.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 12. czerwca 1908,

którem w wykonaniu artykułu X., l. 3. ustawy z dnia 25. października 1896., Dz. u. p. Nr. 220., ustanawia się na rok 1908. wysokość opustu z podatku gruntowego i budynkowego, tudzież sumę ogólną podatku zarobkowego i stopę podatkową dla przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków, a wymienionych w § 100., ustęp 1. i 5. przytoczonej ustawy.

W wykonaniu artykułów IV. do XI. ustawy z dnia 25. października 1896., Dz. u. p. Nr. 220. o bezpośrednich podatkach osobistych, postanawia się, że opust z podatku gruntowego na rok 1908. wynosić ma piętnaście procent, a opust z podatku budynkowego — z wyjątkiem pięcioprocentowego podatku od dochodu z budynków czasowo wolnych od podatku — dwanaście i pół procent.

Indywidualny rozkład opustu w podatkach realnych uskuteczniiony będzie według postanowień rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 15. grudnia 1897., Dz. u. p. Nr. 297.

Opust z powszechnego podatku zarobkowego wynosić ma i na rok 1908. dwadzieścia pięć procent tej kwoty, którą wzięto za podstawę przy obliczeniu ogólnej sumy podatku zarobkowego (artykuł VIII., § 11. ustawy z dnia 25. października 1896., Dz. u. p. Nr. 220.). Opust ten wzięto już w całości w rachubę przy ustanowieniu ogólnej sumy podatku zarobkowego, oznaczonej na okres rozkładu 1908/1909, w myśl § 11. powołanej ustawy na 36,632.889 K 26 h.

Stopę opodatkowania przedsiębiorstw, określonych w § 100., ustępie 1. i 5. ustawy powyższej a obowiązanych do publicznego składania rachunków, ustanawia się na rok 1908. na dziesięć od sta dochodu, podlegającego opodatkowaniu.

Korytowski wlr.